

AEEE YETKİLENDİRİLMİŞ KURULUŞU

Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Atık Yönetiminde Tüketici Davranışları

Zeynep Akkaya

Aydınlatma Gereçleri İmalatçıları Derneği

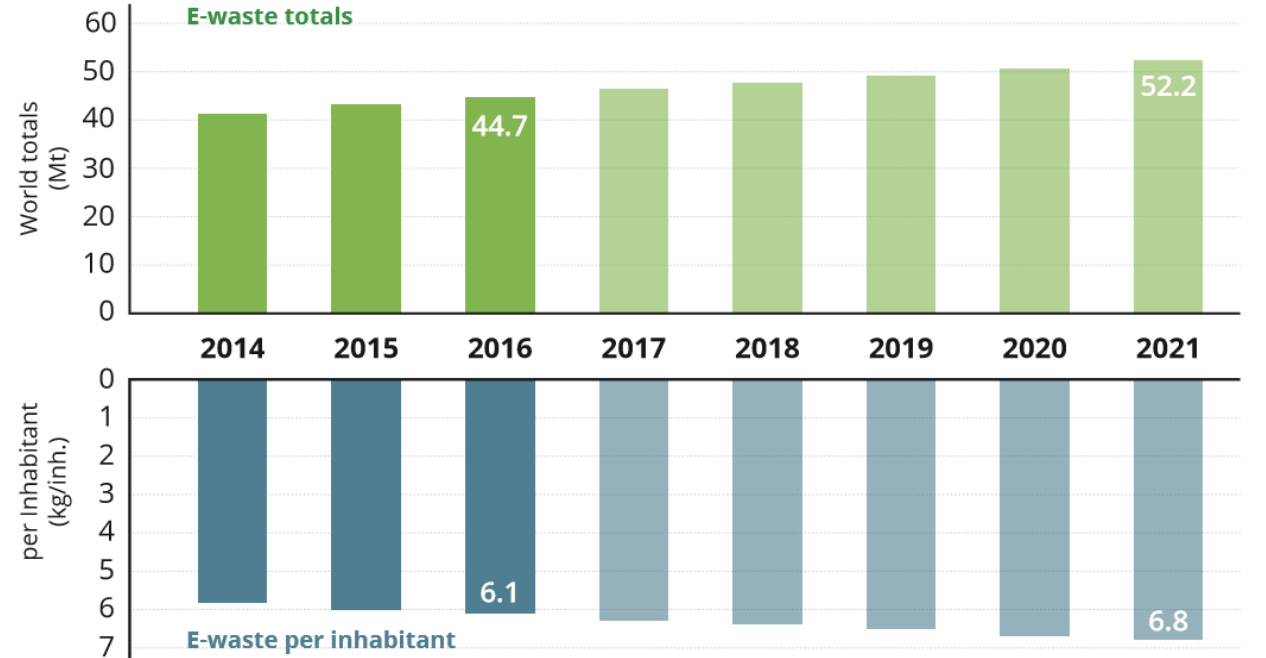
2019

BÜYÜYEN TEHLİKE E-ATIK

HER YIL 4500
ADET EYFEL
KULESİ
AĞIRLIĞINDA
E-ATIK
ÜRETİYORUZ

- Dünyadaki bütün ülkeler 2016 da yıllık olarak 44.7 milyon ton veya bir başka şekilde ifade ile kişi başına 6.1 kilograma eşdeğer e-atık ürettiler,
- E-atık miktarının 2021 yılına kadar 52.2 milyon ton veya kişi başına 6.8 yükselmesi bekleniyor,
- Bugün AEEE üretimini artış hızı **kentsel atık oranının üç katı olarak tahmin** edilmektedir.

Note: 2017-2021 are estimates

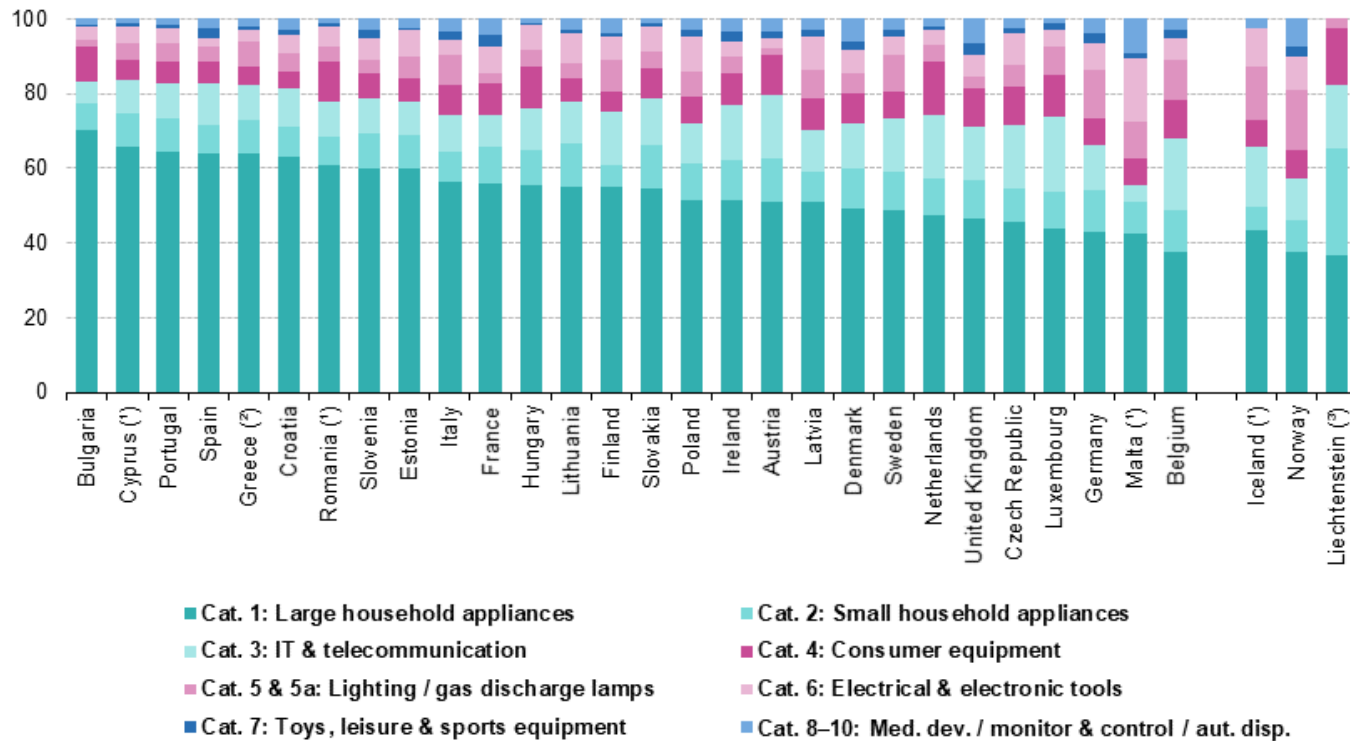
ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE E-ATIK

- OECD'nin 2001 yılında hazırladığı bir raporda **dünyadaki toplam enerji kullanımının %15-20'sinden hane halkının sorumlu** olduğunu belirtmiştir
- Evlerde kullanılan **enerjinin yaklaşık %20'si elektrikli ev eşyaları tarafından** tüketilmektedir.
- Enerji tüketimini karşılamanın en etkili yollarından biri mevcut kaynakların daha verimli kullanılmasıdır
- **Aydınlatmada enerji verimli lambaların kullanılması, enerji verimliliği yüksek A+ sınıf elektrikli ev araçlarının satın alınması**

ARTAN TÜKETİM : DÜNYA GENELİNDE PAZARA SÜRÜLEN ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN DAĞILIMI

Electrical and electronic equipment put on the market, by category, 2015
(%)

(*) 2014 data.

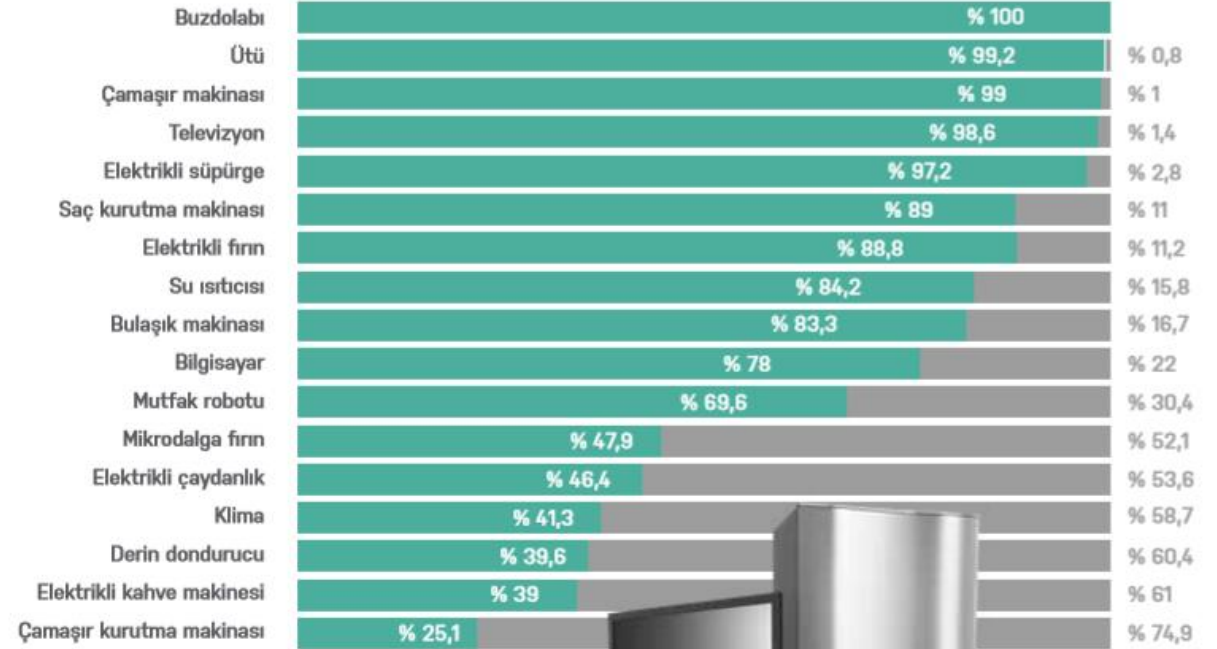
(*) Greece: only consumer equipment is included in category 4.

(*) Waste collected definition differs, see metadata.

Source: Eurostat (online data code: env_waselee)

TÜRKİYE DE HANELERDE ELEKTRİKLİ EŞYALARIN BULUNMA DURUMU

- Bireylerin tamamının evinde buzdolabı bulunmaktadır.
- Ütü, çamaşır makinası ve televizyon (%99,2, %99,0, %98,6), buzdolabından sonra en fazla sahip olunan elektrikli aletlerdir.
- Bulaşık makinası sahipliği ise %83,3 oranındadır.
- Elektrikli süpürge, saç kurutma makinası, elektrikli fırın, su ısıtıcısı sahiplik oranı, bulaşık makinasının üzerindedir.
- Hanede bilgisayar sahipliği %78,0 oranındadır.
- En az sahip olunan elektrikli alet ise çamaşır kurutma makinesi ile kahve makinesidir (%25,1, %39,0).

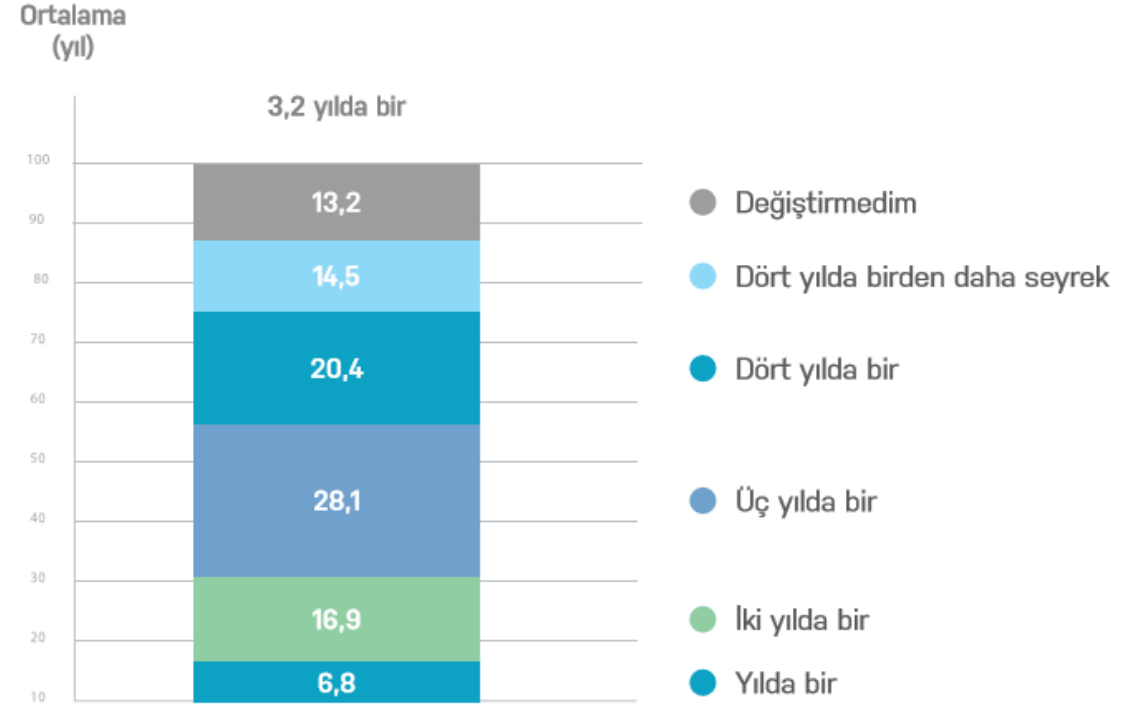
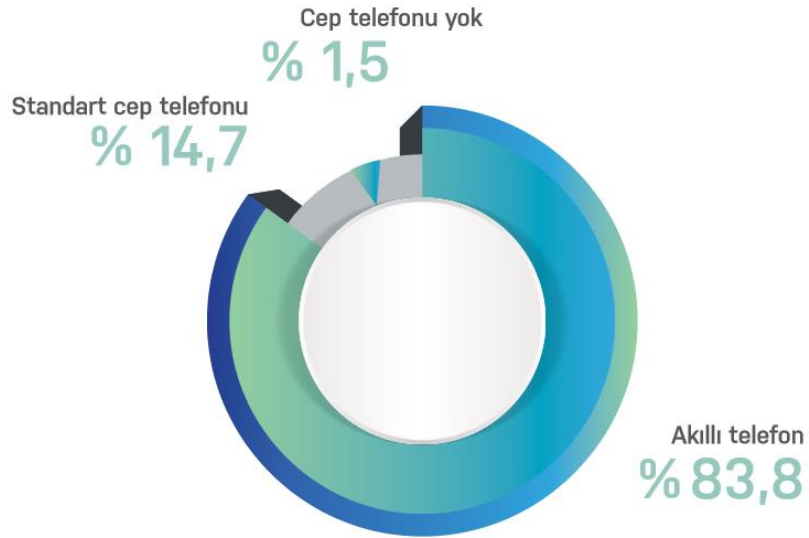

HEDEF : SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM VE TÜKETİM

- Teknolojik değişimin tüketiciler tarafından yönlendirilmediği ancak bunun tersine, teknolojik değişikliklerin yeni ürünlerin değiştirilmesine (alımına) yol açtığı ,
- Üreticiler, müşterilerin dikkatini çekebilecek yeni ve yenilenmiş elektronik ürünler üretmeyi hedefliyor, ancak bu sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir tüketim fikri ile uyumlu olmadığı gibi e-atık **artmasına sebeptir**
- **Sürdürülemez Tüketim**

TÜRKİYE DE ŞAHSA AİT CEP TELEFONU OLMA DURUMU VE DEĞİŞTİRME SIKLIĞI

- Ülkemizde akıllı telefon sahipliği %83,8'e ulaşmış durumdadır. Cep telefonu olmayanların oranı ise %1,5'dir.
- Bireylerin yarısından biraz fazlası (%51,8) cep telefonunu **üç yıl içerisinde** değıştirmektedir

TÜKETİCİ DAVRANIŞI : E-ATIK PROBLEMİNDE EN ÖNEMLİ FAKTÖR

- 2003'te 21 yaşında olan, 2059'a kadar yaşayan ve % 4'lük bir AEEE artışı öngörülen her bir insanın, ömür boyu 3,3 ton AEEE üreteceği,
- Yine aynı şekilde 2003 yılında doğan, 2080 yılına kadar yaşayan bir kişinin, yaşamı boyunca 8 ton AEEE üreteceği tahmin edilmektedir.
- 20 yıl içinde sadece bir kişi için 68 farklı cihaz değişimi ön görülmektedir .

Table 1. Estimated quantity of electronic waste generated by a typical household [3]

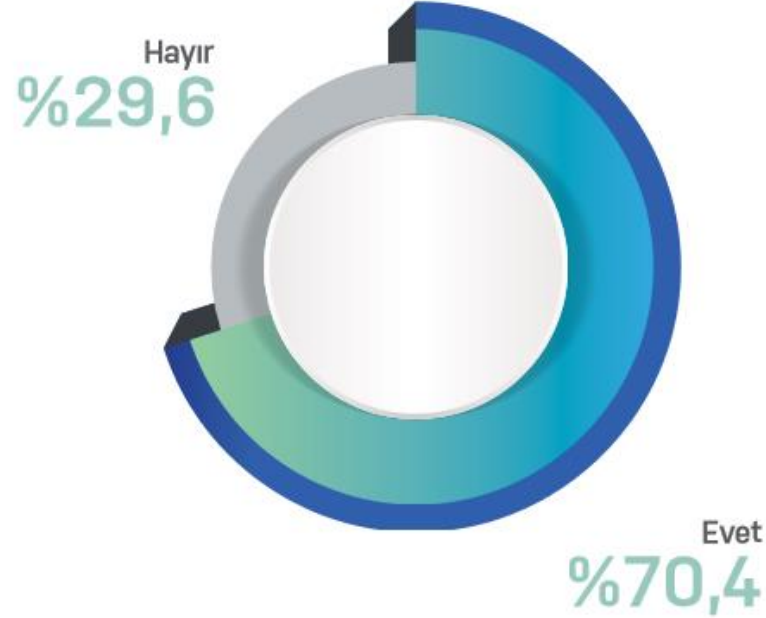
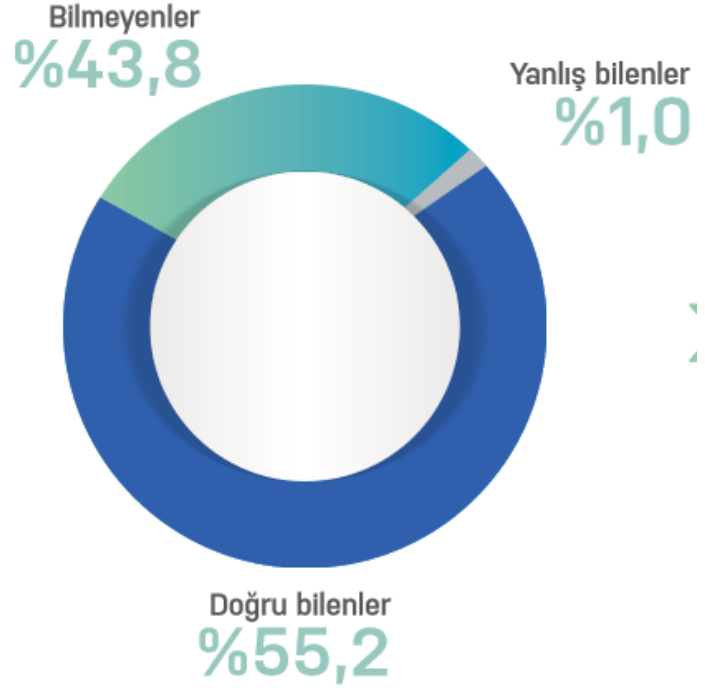
Product	Approx. replacement frequency (years)	No. per household	Tot. replaced over 20 Yrs. ^a
Cell phone ^b	2	2	20
Computer ^{c,d}	3	1.5	10
Television ^c	8	2.6	7
Compact Disc Player ^{c,e}	6	2	7
Printer ^{c,d}	4	1.4	7
PDA, Palm pilot, or MP3 player ^c	6	1	3
VCR,DVD ^c	5	1.7	7
Cordless telephone ^c	7	1.5	4
Answering Machine ^c	6	1	3
Estimated total number of units over 20 years:	68		

TÜRKİYE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ VE E-ATIK

- 3.Sağlık ve Refah
- 6.Sağlıklı Suya Erişim
- 8.İstihdam ve Ekonomik Büyüme
- 11.Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar
- 12.Bilinçli Üretim ve Tüketim
- 14. Sudaki Yaşam

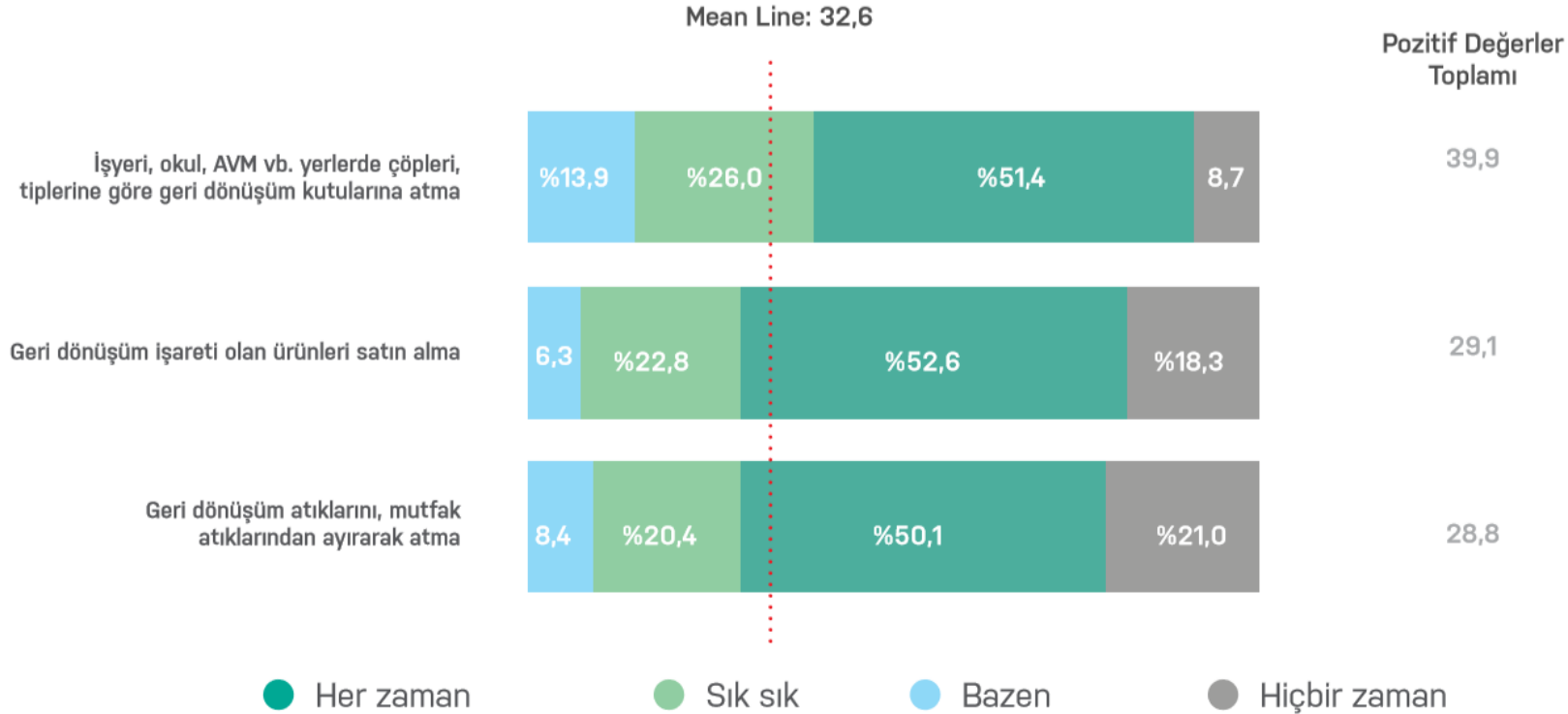
TÜRKİYE DE GERİ DÖNÜŞÜM KAVRAMINININ BİLİNLİRLİĞİ

E-ATIK ?

- Geri dönüşüm işaretini bireylerin yarısından çoğu (%55,2) doğru bilirken %43,8'i ise bilmemektedir.
- Geri dönüşüm kavramını toplumun %29,6'sı duymamıştır.

GERİ DÖNÜŞÜME İLİŞKİN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI

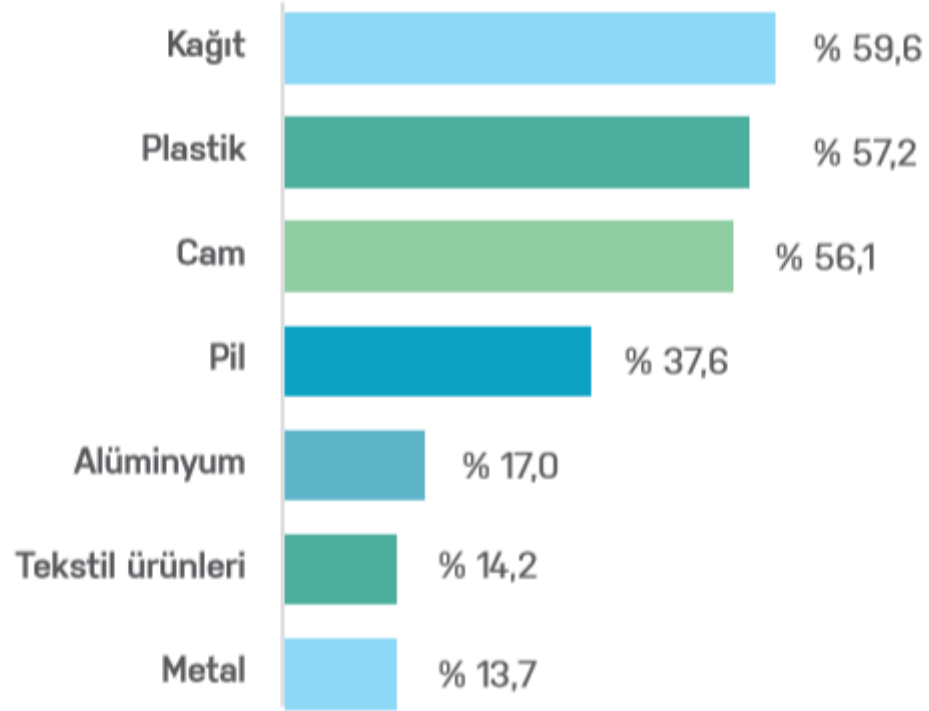

E-ATIK ?

Geri dönüşüm kavramını duyan bireylerin;

- İşyeri, okul, AVM vb. yerlerde çöpleri, tiplerine göre geri dönüşüm kutularına atma durumu %39,9,
- Geri dönüşüm atıklarını, mutfak atıklarından ayırarak atma durumu %28,8,
- **Geri dönüşüm işareti olan ürünleri satın alma durumu %29,1'dir.**

GERİ DÖNÜŞTÜRÜLEBİLDİĞİ DÜŞÜNÜLEN MADDELER

- Bireylerin yarısından çoğu kâğıt (%59,6), plastik (%57,2) ve camın (%56,1) geri dönüşümünün olduğunu düşünmektedir.

TÜKETİCİ : ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN KULLANICISI VE E-ATIK IN SAHİPLERİ

Tüketiciler, e-atıkların yaşam döngüsünde iki rol oynuyor: **bir kullanıcı ve ikinci olarak e-atık sahibi**

Bu nedenle, tüketiciler **aktif olarak dahil değilse, çevre bilinci ve bilgisi** yoksa, e-atık yönetim sistemi etkin olamaz

HER AYRILIK ZORDUR

- Uygulanan elektronik atık yönetimi sistemlerine rağmen, birçok tüketici **eski EEE lerini evlerinde saklamakta veya diğer çöpleriyle atmaktadır.**

E-ATIK DEĞİL KAYNAK

- E-atık miktarının başarılı bir şekilde azaltılması, tüketicilerin toplama sürecine katılımı ile “çevrimi kapatmanın” yollarını bulmak, kısaca **yeni cihaz yapmak için tekrar kullanılmalarına veya geri dönüştürülmelerine bağlıdır.**
- Atık olarak kabul edilmemelidir. Bu **bir kaynaktır.** Cam, bakır, alüminyum, plastik ve diğer bileşenler gibi tekrar kullanılabilir malzemeler içerir.
- Tüketicilerin e-atığa karşı tutumlarını değiştirebilecek bu algı doğru kullanılmalı ve tüketicilerin iyi bilgilendirilmeleri gerekmektedir (**atık = kaynak**)
- Bu algı çeşitli nedenlerle (**sağlık, para, güvenlik vb.**) yaratılabilecek davranış değişikliklerine yol açabilir.

TÜKETİCİNİN BİLMESİ GEREKENLER

- Çöpe atılan AEEE ler , hayati tehlike oluşturabilir , alt yapıya zarar verme ve toksin salınımı yanı sıra yangına sebep olabilir
- Akıllı telefonlar gibi cihazların üretiminde nadir bulunan toprak metalleri madenciliği , plastikler için yağ işlenmesi yapılmaktadır ve üretim sırasında büyük enerji tüketimi gerekmektedir
- Sonsuz yaşam döngüsü

E-ATIK TOPLANMASININ ÖNÜNDEKİ ANA ENGELLER NELERDİR?

Durumsal

Yeterli toplama kutularının olmaması, depolama alan eksiklikleri, güvenilir olmayan toplama yöntemleri , sahada bulunmayışı

Davranışsal

Günlük telaşlar, meşguliyet, atıkları ayırmak için rutinleri oluşturmakta ve ortaya çıkarmayı hatırlamakta zorluklar

Yetersiz Bilgi

Hangi konteynere hangi malzemeyi koyacağını bilmemek, sistemin nasıl çalıştığını anlamamış olmak , konu hakkında hiçbir fikri olmamak

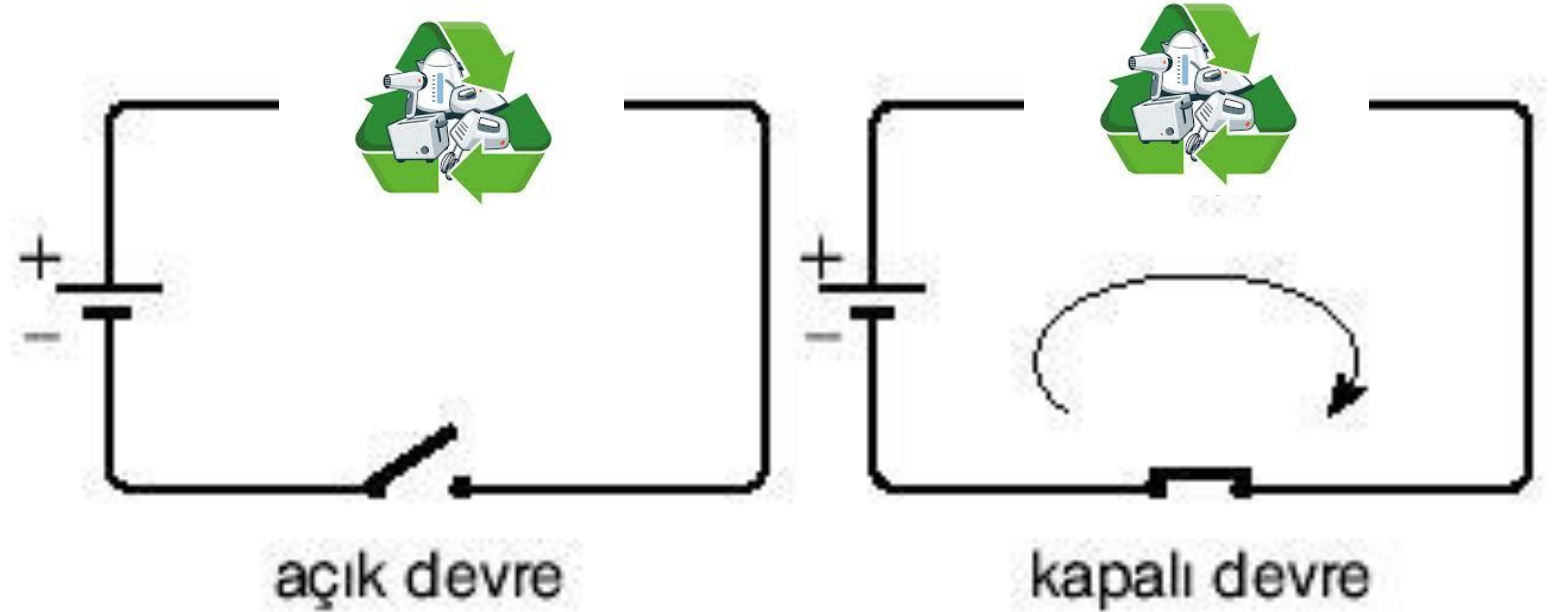
Tutum ve Algı

Ev halkının ayırtırarak toplamasına inanmayan, geri dönüşümden kişisel bir fayda görmeyen, çevresel veya başka bir yararına inanmamak

TÜKETİCİNİN GÜCÜ

- Tüketici davranışını değiştirmek zor olsa da, **döngüsel ekonominin büyümesi için kritik öneme sahiptir**

TÜKETİCİ DAVRANIŞININ DEĞİŞİMİNDE FIRSATLAR

- Atıkların karbon içeriğini azalması ve malzemelerin sonsuz yaşam döngüsü hakkında farkındalığı her geçen gün artıyor , tüketim bilinci ve tüketici tercihleri değişiyor, tüketici değişimi talep etmeye başlıyor.
- Bu davranış değişikliğini yönlendirmek gerekiyor :
- Markalar, firmalar şirketler zaten tüketici satın alma davranışını etkilemek için çalışıyor (Enerji Verimliliği) , buna kullanım ömürlerinin sonunda malzemeleri geri dönüştürmeye teşvik etmeyi de eklemeliler

SADECE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER Mİ ?

Elektronik atık yönetimi ürün etiketi üzerinde olması gereken bir işaretleme değil **doğaya ve gelecek nesillere karşı sorumluluğumuzdur.**

AEEE İşaretleme

- Wheelie Bin Symbol required to be marked on product (or the instructions and warranty or the packaging) per EN50419:2005
- Date of shipment to Europe or the black line required.
- Manufacturers name or trademark required on product.

TÜKETİCİYİ HAREKETE GEÇİRMEK İÇİN ÜRETİCİ DESTEĞİ

**ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN
YÖNETİMİ
MARKANIZ İÇİN BİR KATMA DEĞERDİR**

MARKANIZ İÇİN KATMA DEĞERDİR

Yasal yükümlülüklerini yerine getiren her firma kesinlikle katma değerli bir ürün pazara sunmak için önemli bir adım atmıştır.

- Tüketicinin bu katma değer konusundaki farkındalığının artması,
- Haksız rekabetin önlenmesi,
- Elektronik atık yönetiminin önemli bir halkası olan tüketicinin sürece dahil edilmesi

İçin firmalar bu konuda etkin iletişim yapmalıdır.

PAZARLAMA İLETİŞİMİNDE ATIK YÖNETİMİ

- İlk adım, satış ekibi ve tüm ilgili kişilerin elektrikli ve elektronik eşya yönetimi konusunda eğitimi
- Tüketicilere sunulan tüm yazılı materyallerde ilan çalışması; ürün kataloğu, fiyat listesi ...
- Satış noktaları için afiş çalışması,
- Dijital pazarlama araçlarında AEEE hakkında bilgi paylaşımları
- Satış hedeflerinde e-atık yönetimi ; En çok e-atık toplayan satış noktasına özel bir ödül veya ilave prim
- STK işbirlikleri ile elektronik atık yönetiminde farkındalığın artırılması
- Elektronik atık yönetimine katkı sağlayan tüketiciler için ödül mekanizmaları

Küçük Ev Aletleri,
Üreticileri ve İthalatçıları
Sorumluluğunuz var!

OTİZMİN FARKINDAYIZ, GERİ DÖNÜŞÜMLE YANINIZDAYIZ!

Atık haldeki küçük ev aletleri ve lambalarını Atasehir'deki CarrefourSA'lara getirerek otizimli çocukların eğitimine destek olabilirsiniz.

Detaylı bilgi için www.atasehir.bel.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

İli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği (AEEE) nda toplama, işleme ve bertaraf etme amacı ile bir "Yetkilendirilmiş Kuruluş" olan AGİD'inimlardan korunma ve çözüm yolları için yanınızdadır.

12
01-31
1.org.tr

@ agid_yk
f @agidyk

KONUŞAN ETİKET (ÇEVRE ETİKETİ)

locate your nearest
electrical recycling
facilities at
recycle-more.co.uk

This store is a member of the WEEE Distributor Take Back Scheme [Click Here](#)

Knock, knock, knock some more, come see me at your local store.

Recycle
batteries for
LauraLynn

weee Ireland
waste battery collection point
www.recyclefree.ie

LauraLynn
IRELAND'S CHILDREN'S HOPE

SAKLAMAYIN, ATMAYIN;
DÖNÜŞTÜRÜN
DOĞA KAZANSIN,
GELECEĞİMİZ AYDINLANSIN

GELECEK NESİLLER İÇİN KAMUDA SİNERJİ

**‘e-atık projesi’,
ders kitaplarında...**

İLKOKUL SOSYAL BİLGİLER DERS KİTABI 4

9. EVF FUARI DEKOD KATILIMI

BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM

Haberde, Enerji Bakanlığı'nın başlattığı örnek bir projeye değinilecektir.

Zonguldak'ta Enerji İşleri Bakanlığı'nın başlattığı projeye ille kullanım başlatıldı. Belediyeye yetki alan projeye ille kullanım başlatıldı. Belediyeye yetki alan projeye ille kullanım başlatıldı.

Halkın evlerinde, işyerlerinde veya kamusal alanlarda kullanıma başlatıldı. Halkın evlerinde, işyerlerinde veya kamusal alanlarda kullanıma başlatıldı.

olarak gördükleri malzemeleri bizlere getiriyor ya da bizden geri alıyor. Bu şekilde elektronik atıkların geri dönüşümüne katkı sağlanıyor. Elektronik atıkların geri dönüşümüne katkı sağlanıyor.

İçerisindeki elektronik atıkların geri dönüşümüne katkı sağlanıyor. İçerisindeki elektronik atıkların geri dönüşümüne katkı sağlanıyor.

- Bilgi edinme aşaması, el broşürleri hazırlanıyor.
- Gelen ürünlerin toplanma yerleri belirleniyor.
- E-Atıklar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nun yetki alanındaki firmalara teslim ediliyor.
- Yapılan çalışmaların her aşamasını fotoğraflayarak rapor hazırlanıyor.
- Kampanya sonrasındaki izlenimlerimizle çevrenizi paylaşıyoruz.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ FORUM ve FUARI

Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı

Resmi Açılış: 11 Nisan 11:00
Fuar: 11-12 Nisan 10:00 - 18:00

58 22 54 04

DAVET MEKTUBU
Fatih DÖNMEZ
T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Daniela Pedrini

**SAKLAMAYIN, ATMAYIN; DÖNÜŞTÜRÜN
DOĞA KAZANSIN, GELECEĞİMİZ AYDINLANSIN**

AEEE YETKİLENDİRİLMİŞ KURULUŞU

TEŞEKKÜRLER